

Luku 15

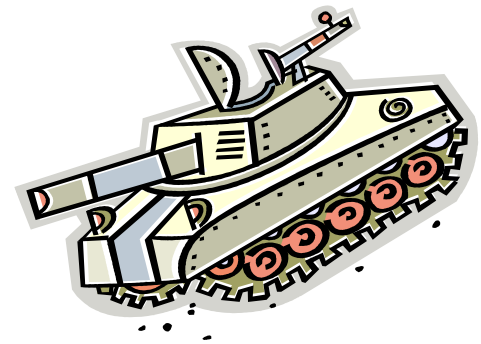
Turvallisuus on perustarve

Oppikirjan sivut 131-136

**Mitä uhkia Suomella on? Mitä Suomen
tai suomalaisten pitäisi pelätä?**

SUOMEN TURVALLISUUS

Suomeen kohdistuvia turvallisuusuhkia

- maailmantalouden kriisit
- teknologiaan tai kriittisiin toimintoihin kohdistuvat häiriöt sekä tietoverkkohyökkäykset
- lähialueiden kriisit ja konfliktit
- sotilaallisen voiman käyttö
- joukkotuhoaseet
- terrorismi
- järjestäytynyt rikollisuus, huume- ja ihmiskauppa
- ihmisoikeuksien vaarantuminen
- tarttuvat taudit, pandemiat
- ilmastonmuutos
- energian ja luonnonvarojen saatavuuteen liittyvät kysymykset sekä pula ruoasta ja puhtaasta vedestä
- väestökehitys

Lähde: Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittinen selonteko 2012

- informaatiovaikuttaminen
- poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus
- sotilaallisen voiman käyttö
- laajamittainen maahantulo
- yhteiskunnan rakenteisiin tai laajoihin ihmisjoukkoihin tehty terroristinen isku
- isojen väkijoukkojen väkivaltainen liikehdintä
- julkisen talouden häiriö
- rahoitusjärjestelmän häiriö
- sähkön saannin suurhäiriö
- polttoaineiden saannin häiriöt
- viestintäverkkojen- ja palveluiden vakavat häiriöt
- logistiikan häiriöt
- mikrobilääkeresistenssi
- influenssapandemia tai muu vastaava laajalle levinnyt epidemia
- helposti leviävä vakava eläintauti
- vaarallinen kasvintuhoaja – kasvitautiepidemia
- vesihuollon häiriöt
- merellinen monialaonnettomuus
- ydinvoimalaonnettomuus Suomessa tai Suomen lähialueilla

Kansallinen riskiarvio, sisäinen turvallisuus. Sisäministeriön julkaisuja 2019:5.

Turvallisuus A (tehtävä 1.)

1. Sisäinen turvallisuus:

- sellaisten uhkien torjumista, jotka vaarantavat maassa olevien ihmisten, yritysten ja yhteisöjen turvallisuuden
- mm. rikollisuus, terrorismi, luonnonkatastrofit, huoltovarmuus, tietoturva

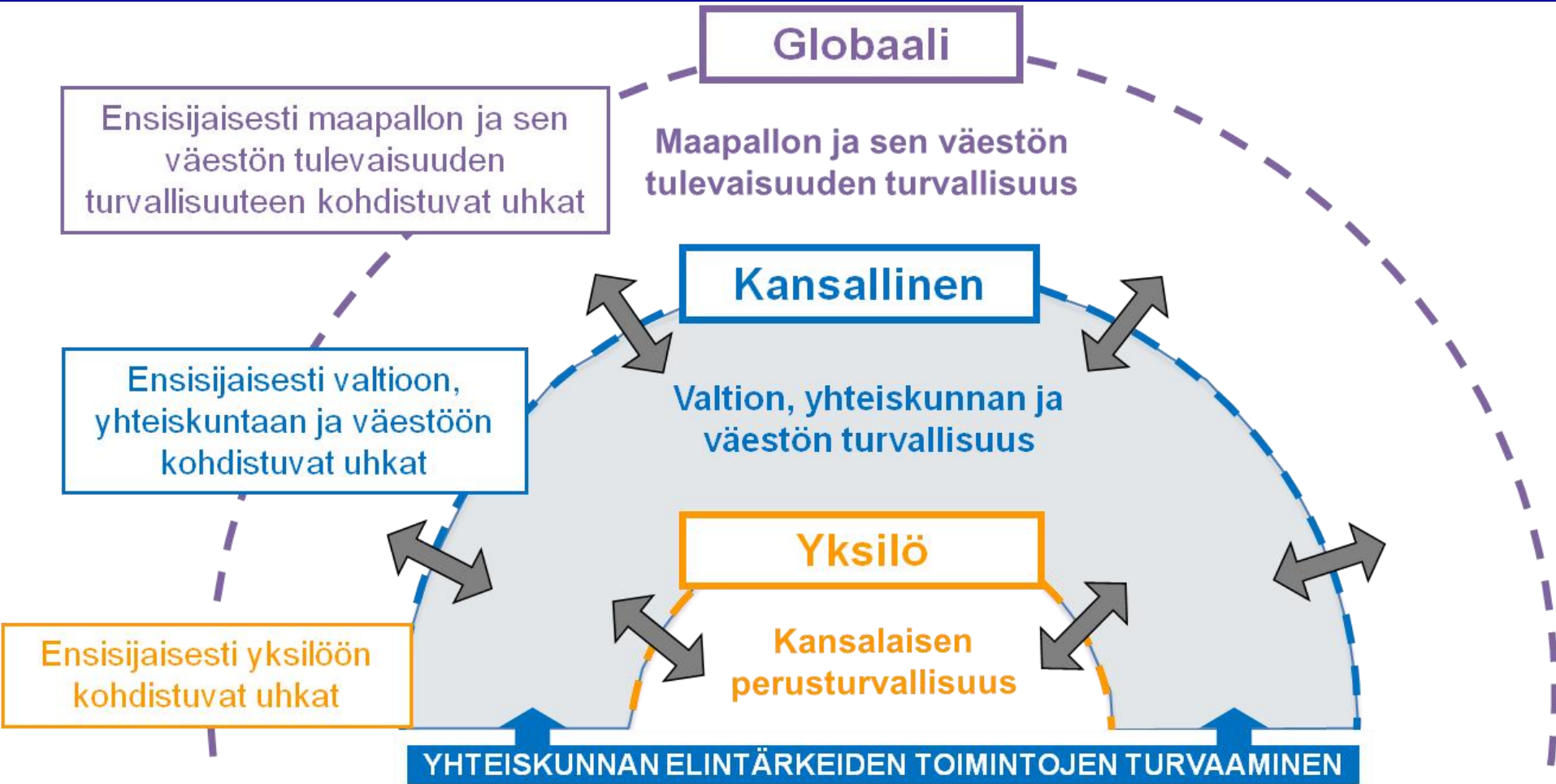
2. Ulkoinen turvallisuus:

- varautumista sellaisiin uhkiin, jotka tulevat maan rajojen ulkopuolelta
- kv-rikollisuus, painostus, kyberiskut, sotilaallinen uhka...

→ **Nykyisin yhä useammin kietoutuvat yhteen, koska niihin sisältyvät uhat voivat olla yhteisiä.**

- Esim. kansainvälinen rikollisuus, terrorismi ja ympäristökatastrofit voivat tulla Suomen ulkopuolelta, mutta ne vaikuttavat ja heikentävät Suomen sisäistä turvallisuutta.

Uhkia...?

Turvallisuus B (tehtävä 1.)

1. Yksilön turvallisuus

2. Kansan ja valtion turvallisuus

**3. Kansainvälinen (globaali) eli
valtioiden välinen turvallisuus.**

→ **Valmiuslaki**

→ **Puolustustilalaki**

Valmiuslaki:

- antaa viranomaisille riittävät toimivaltuudet sota-aikana ja sota-alemmissa poikkeusoloissa.
 1. Suomeen kohdistuva aseellinen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettava hyökkäys tai sen uhka
 2. väestön toimeentuloon tai maan talouselämän perusteisiin kohdistuva erityisen vakava tapahtuma tai uhka
 3. erityisen vakava suuronnettomuus ja sen välitön jälkitila; sekä
 4. vaikutuksiltaan erityisen vakavaa suuronnettomuutta vastaava hyvin laajalle levinnyt vaarallinen tartuntatauti.

Puolustustilalaki:

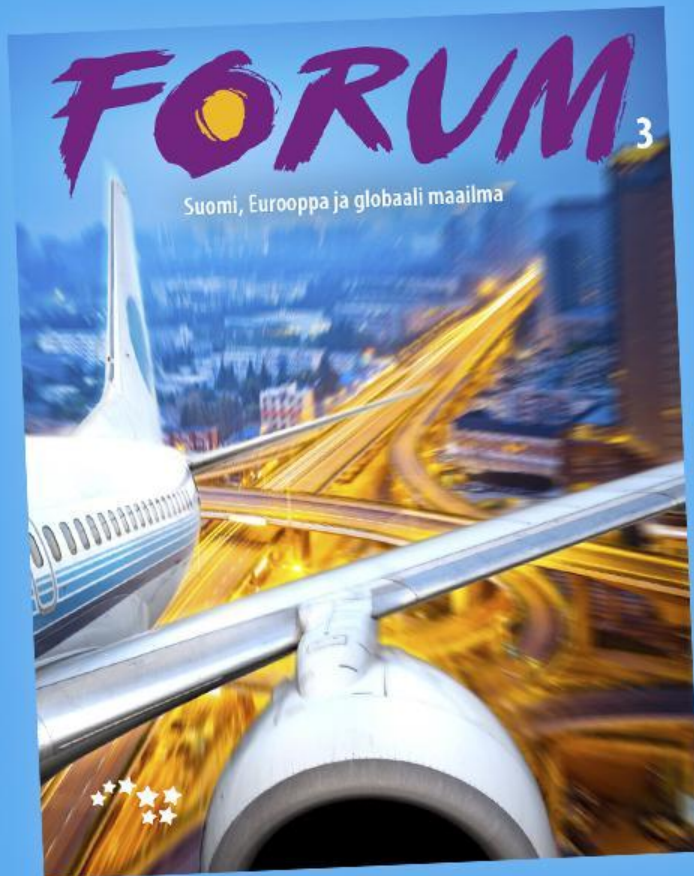
- **Suomeen kohdistuvan sodan aikana sekä siihen rinnastettavissa vakavasti yleisen järjestyksen ylläpitämiseen vaikuttavissa sisäisissä, väkivaltaisissa levottomuuksissa, joilla pyritään kumoamaan tai muuttamaan perustuslain mukainen valtiojärjestys."**
- **Puolustustilalaki toteuttaa Suomen perustuslaissa annetun mahdollisuuden säätää perusoikeuksista poikkeuksia lailla sodan ja kapinan aikana!**

Tehtävä 2.

Miksi viranomaisilla on kriisitilanteessa oikeus puuttua kansalaisten perusoikeuksiin?

Kriisitilanteissa yhteiskunnan ja yhteisön etu on tärkeämpi kuin yksilön etu!

- **Rajoittamalla yksilön perusoikeuksia – esim. määräämällä epäilyttäviä henkilöitä turvasäilöön – voidaan suuremmalle ihmisryhmälle luoda turvallisempi tilanne.**
- **Perusoikeuksien rajoittaminen – esim. ulkonaliikkumiskielto ydinonnettomuuden jälkeen – voi joissain tilanteissa suojella kansalaisia.**

Luku 16

Suomen turvallisuuspolitiikka

Oppikirjan sivut 137-145

- **Kuvan perussanoma on, että Suomen armeija on valmis torjumaan mahdollisen hyökkääjän.**
- **Kuva antaa tehokkaan ja modernin kuvan Suomen puolustusvoimista.**
- **Suomen armeija puolustautuu tehokkaasti maalla, merellä ja ilmassa.**

Kuva antaa tehokkaan ja modernin kuvan Suomen puolustusvoimista.

Suomen armeija on valmiina torjumaan hyökkääjän maalla, merellä ja ilmassa.

Etualalla olevalla sotilaalla on päättäväinen ilme: "tästä ei tulla läpi". Korostaa asevelvollisuuden merkitystä

Aseistuksesta annetaan moderni kuva: muodostelmassa lentävät hävittäjät, panssarivaunu, pieni/ketterä rannikkoalus sekä iskukykyisempi isompi alus.

Suomen turvallisuuspolitiikka

- **Itsenäisyys ja koskemattomuus!**

→ **Tähän pyritään**

1. Ulkopolitiikalla

2. Maanpuolustuksella

Suomen turvallisuuspolitiikka

Ulkopolitiikka

- rauhan aikana

Maanpuolustus

- kriisien aikana
Asevelvollisuus, aseeton palvelu, siviilipalvelu

Sotilaallinen
maanpuolustus

Viestitoiminta

Taloudellinen
maanpuolustus

Yleinen järjestys
ja turvallisuus

Väestönsuojelu

Maanpuolustus-
tiedotus

Sosiaali- ja
terveydenhuolto

Presidentti ja valtioneuvosto

→UTVA (valmistelee)

Eduskunta (suuri valiokunta)

EU

YK

ETYJ

Pohjoismaat (Ruotsi)

JEF
DCA

NATO!

<https://tutkibudjettia.fi/etusivu>

Kokonaisturvallisuus

Suomen turvallisuuspolitiikka

- 1. Uskottava puolustuskyky**
 - 2. Kahdenvälinen yhteistyö muun muassa Ruotsin, muiden Pohjoismaiden, Naton ja USA:n kanssa**
 - 3. Asiallinen suhde Venäjään**
 - 4. Yhteistyö YK:ssa ja muissa vastaavissa rakenteissa**
- Kun yksi pilareista heikkenee tai murtuu ja turvallisuusympäristö on muuttunut, on muita vahvistettava (Niinistö).**

Geopoliittinen toimintaympäristö

- **Venäjä** (erityisesti Pietarin läheisyys)
- **Itämeri**
- **Arktinen ulottuvuus**
(ilmastonmuutos avaa koillisväylän?)
- **Nato vs. Venäjä**

"Ottaan huomioon maantieteellisen sijaintimme Suomen kolme pääasiallista turvallisuushaastetta ovat: Venäjä, Venäjä ja Venäjä."

– Puolustusministeri Jyri Häkämies, 2007.

[Hankoon](#)

Suomen turvallisuuspolitiikasta päättävät:

- 1. Presidentti + valtioneuvosto.**
- 2. UTVA = (Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen ministerivaliokunta) valmistelee.**
- 3. Pääministeri johtaa utvaa: UM, PuoM + enintään 4 ministeriä.**
- 4. Presidentti osallistuu utvan istuntoihin ja johtaa käsittelyä niissä asioissa, joissa linjataan Suomen ulkopolitiikan toimintaohjeita.**

2. Ketkä päättävät Suomen turvallisuuspolitiikasta?

1. **Arkipäivän ulkopolitiikkaa toteuttaa ulkoministerin johtama ulkoministeriö.**
 - **Suurlähettiläät ylläpitävät diplomaattisia suhteita toisiin valtioihin.**
 2. **Arkipäivän turvallisuuspolitiikkaa toteuttaa puolustusministerin johtama puolustusministeriö.**
 3. **Sisäministerin johtama sisäministeriö vastaa esim. poliisitoimesta ja terrorismin torjunnasta.**
- **Eduskunta hyväksyy tärkeimmät turvallisuuspolitiikkaan liittyvät päätökset!**